

Załącznik do uchwały
Nr LX/433/2024
Rady Powiatu Stalowowolskiego
z dnia 25 kwietnia 2024 r.

**POWIAT
STALOWOWOLSKI**

**POWIATOWY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W POWIECIE STALOWOWOLSKIM
NA LATA 2024 – 2030**

Spis treści

Wstęp.....	3
I. Charakterystyka zjawiska przemocy.....	5
1. Prawne uwarunkowania Programu.....	5
2. Definicja przemocy domowej.....	5
3. Cechy charakterystyczne przemocy.....	5
4. Rodzaje przemocy.....	6
5. Cykl przemocy.....	7
6. Formy pomocy osobom doznającym przemocy domowej.....	7
II. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiatu Stalowowolskiego.....	7
III. Instrumenty prawne oraz zasoby instytucjonalne w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Powiecie Stalowowolskim.....	14
1. Procedura „Niebieskie Karty”.....	15
2. Zespoły Interdyscyplinarne.....	15
3. Grupy diagnostyczno-pomocowe.....	16
4. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.....	16
5. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.....	17
6. Większa ochrona prawna osób doznających przemocy domowej.....	19
IV. Obszary, cele i zadania Programu.....	20
V. Zasady i procedury postępowania przy realizacji Programu.....	26
VI. Beneficjenci Programu.....	27
VII. Sposób realizacji Programu.....	27
VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu.....	27
IX. Monitoring i ewaluacja Programu.....	28
X. Zasady finansowania.....	28
Zakończenie.....	28

Wstęp

Rodzina jest miejscem, w którym kształtuje się osobowość, system wartości i styl życia człowieka. Dbanie o odpowiednie relacje wewnątrzrodzinne, ochrona dóbr osobistych, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa to fundamentalne prawa każdej jednostki, dlatego niezbędne jest objęcie pomocą i wsparciem osób doznających przemocy oraz stanowcze działania wobec osób stosujących przemoc.

Kwestia przemocy domowej od wielu lat uważana jest za istotny problem społeczny. Zadaniem państwa jest ochrona osób przed przemocą, również krzywdzeniem ze strony osób bliskich. Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, podjęto prawną walkę ze zjawiskiem przemocy. Znowelizowane w 2023 r. zapisy ustawy rozszerzyły krąg osób doznających przemocy domowej, zwłaszcza o byłego małżonka, byłego partnera lub innego członka rodziny, niezależnie od faktu zamieszkiwania z osobą stosującą przemoc domową. Szczególna ochrona i wsparcie powinny być dedykowane małoletnim, zarówno doznającym przemocy domowej, jak i będącym świadkami przemocy, którzy zgodnie ze zmianami ustawowymi są uznawani jako osoby doznające przemocy domowej. Statystycznie większość osób doznających przemocy domowej stanowią kobiety. Innymi szczególnie wrażliwymi kategoriami osób doznających przemocy domowej są oprócz małoletnich, osoby starsze oraz osoby niepełnosprawne.

Rodziny uwikłane w przemoc domową pozostają w trudnej sytuacji społecznej, co jest podstawą do udzielania im szczególnej pomocy przy użyciu metod i narzędzi określonych w obecnie obowiązującym porządku prawnym. Ustawa określa, że działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego. Prawidłowa realizacja zapisów ustawy zależy w dużej mierze od współpracy samorządów.

Zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 1) cytowanej ustawy, do zadań własnych powiatu należy w szczególności: *„opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.”*

Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Jego realizacja umożliwi kontynuację przypisanych powiatowi zadań, ponieważ ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zobowiązuje samorządy do bardziej systemowego podejścia w rozwiązywaniu problemów przemocy.

Dnia 22 czerwca 2023 r. weszły w życie przepisy, wprowadzone ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r. poz. 535). Przepisy te zmieniają terminologię stosowaną w ustawie - pojęcie przemocy w rodzinie zostało zastąpione przemocą domową. Zmiany ukierunkowane są w dużej mierze na jednostkę doświadczającą przemoc, a nie na rodzinę jako taką, w której występuje przemoc. Osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i jej sprawcami, są aktualnie konkretne - indywidualne - osoby, a jej przyczyną nie są dysfunkcje rodziny

jako podstawowej komórki społecznej. Zgodnie z wprowadzonymi w życie zmianami, określana dotąd „osoba dotknięta przemocą w rodzinie” lub „ofiara przemocy w rodzinie” nazywana jest „osobą doznającą przemocy domowej”, natomiast w stosunku do „osoby stosującej przemoc w rodzinie” używa się terminu „osoba stosująca przemoc domową”. Krąg osób, wobec których zastosowanie będą miały obecnie obowiązujące przepisy został rozszerzony między innymi: o byłego małżonka, byłego partnera lub inną osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej, niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania. Nowelizacja rozszerza dotychczasowe formy przemocy domowej, modyfikuje procedurę "Niebieskie Karty" oraz pracę Zespołów Interdyscyplinarnych, a w miejsce dotychczasowych grup roboczych wprowadza grupy diagnostyczno-pomocowe.

Nowelizacja ustawy powoduje konieczność zmian w zakresie przyjętych aktów prawa miejscowego, zatem koniecznym jest wprowadzenie opracowanego niniejszego **Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030**. Program ten jest w znacznej części kontynuacją działań realizowanych w ramach dotychczasowego Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Stalowowolskim na lata 2021 - 2025 przyjętego Uchwałą Nr XXVII/210/2021 Rady Powiatu Stalowowolskiego z dnia 27 kwietnia 2021 r.

Celem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030 jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali tego zjawiska w Powiecie Stalowowolskim. Istotnym elementem Programu jest zatem dalsze wprowadzanie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

Program jest kontynuacją kierunków działań wyznaczonych w latach poprzednich, zabezpiecza potrzeby społeczności lokalnej w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, uwzględnienia aktualne uwarunkowania a jego zapisy zbieżne są z dokumentami o zasięgu krajowym i wojewódzkim:

- Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.
- Wojewódzkim Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

I. Charakterystyka zjawiska przemocy.

1. Prawne uwarunkowania Programu.

Obowiązujący w Polsce system interwencji wobec osób doznających przemocy opiera się na przepisach prawa:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.,
- Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dniu 20 listopada 1989 r.
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. – Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym

2. Definicja przemocy domowej.

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 424) przemoc domowa to „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

3. Cechy charakterystyczne przemocy.

Z powyższej definicji wynikają następujące cechy charakterystyczne przemocy:

- **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania.
- **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron np. psychiczna, fizyczna, ekonomiczna itp.
- **Naruszenie praw i dóbr osobistych** - osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.;
- **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody.

4. Rodzaje przemocy.

Wyróżnia się rodzaje przemocy:

- **fizyczna** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu m.in.: bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem;
- **psychiczna** – związana ze sprawowaniem psychicznej kontroli - np. straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabraniam dzieci, niszczenie lub grożenie zniszczeniem rzeczy, wyzywanie, upokarzanie, ciągle chodzenie za kimś, zakazywanie osobie kontaktów z rodziną, przyjaciółmi, zabranianie wychodzenia z domu, upokarzanie w miejscach publicznych, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, wyśmiewanie poglądów, pochodzenia, wyznawanej religii;
- **seksualna** – wymuszanie pożycia seksualnego lub poddania się innym zachowaniom seksualnym, a także zmuszanie do współżycia w nieakceptowanej formie, zmuszanie do oglądania pornografii;
- **ekonomiczna** – mamy z nią do czynienia, kiedy wobec osoby zależnej używa się pieniędzy do stworzenia relacji władzy i kontroli np.: zakazywanie podjęcia pracy zawodowej, wydzielanie środków finansowych na prowadzenie gospodarstwa domowego, odmawianie udziału w zaspokojeniu podstawowych potrzeb rodziny. Środki finansowe lub dobra materialne są używane zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie.
- **zaniedbanie** – szczególnie dotyczy dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych, gdzie zaniedbywane bywają najbardziej podstawowe potrzeby dziecka lub osoby dorosłej, ale zależnej i nie są zaspokajane przez osoby za to odpowiedzialne (m.in.: wyżywienie, ubranie, higiena, ochrona, bezpieczeństwo, wychowanie, edukacja, opieka lekarska).
- **cyberprzemoc** – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej komputera lub telefonu. Niezależnie od nazwy, zjawisko może przybierać różne formy, od wysłania obraźliwej wiadomości, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym.

5. Cykl przemocy.

Przemoc domowa bardzo rzadko jest jednorazowym incydem. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej, najczęściej cyklicznej prawidłowości. Cykl przemocy składa się z trzech powtarzających się faz:

- faza narastania napięcia – stopniowy wzrost napięcia i agresywności osoby stosującej przemoc,
- faza ostrej/gwałtowej przemocy – faza zagrażającej zdrowiu i życiu osoby doznającej przemocy,
- faza miesiąca miodowego – osoba stosująca przemoc wyraża żal i przeprasza za swoje zachowanie.

Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle skracają się fazy "miodowego miesiąca", wydłużają i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtowej przemocy. To, co kiedyś było w fazie "miodowego miesiąca" przyjemności, przekształca się w unikanie przykrości, bólu i cierpienia. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy.

6. Formy pomocy osobom doznającym przemocy domowej.

Tę kwestię dokładnie reguluje art. 3 ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej określając, że osobie doznającej przemocy domowej udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego, rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
- 4) zapewnienie osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie posiada tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Osobom doznającym przemocy domowej zapewnia się w ramach schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia, co najmniej podstawowe usługi w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym oraz potrzeb bytowych, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa tym osobom, a także udzielenie pomocy i wsparcia zgodnie z ich potrzebami dostosowanymi do sytuacji życiowej.

II. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Powiatu Stalowowolskiego.

Do zaplanowania działań niezbędnych do skutecznego rozwiązywania problemów przemocy domowej konieczne jest dokonanie diagnozy problemu społecznego jakim jest przemoc. Niniejsza analiza opiera się na danych jednostek samorządowych gmin, powiatu oraz organizacji pozarządowych.

Tabela nr 1. Statystyki ośrodków pomocy społecznej w latach 2021-2023.

Jednostka	Lata	Liczba rodzin korzystających z pomocy ośrodka pomocy społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej	Liczba rodzin objętych pomocą z powodu występującej przemocy	Liczba założonych Niebieskich Kart	Liczba interwencji pracowników socjalnych zabezpieczających dzieci zagrożone utratą zdrowia lub życia	Liczba rodzin skierowanych przez pracownika socjalnego do SOWiK w Stalowej Woli	Liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów inf. w zakresie możliwości i form pomocy osobom doznającym przemocy
MOPS Stalowa Wola	2021	1248	716	156	21	1	2	200 szt. ulotek
	2022	1142	955	143	31	0	3	strona internet. urzędu
	2023	1136	948	18	50	0	1	30 szt. plakatów 2000 szt. ulotek
OPS Pysznica	2021	145	115	0	15	0	0	1
	2022	172	132	1	24	0	0	1
	2023	143	112	0	14	1	2	1
OPS Radomyśl nad Sanem	2021	242	198	10	9	0	0	50 szt. ulotek i plakatów
	2022	243	191	5	6	0	0	25
	2023	249	193	2	12	0	3	0
OPS Zaleszany	2021	255	216	4	8	0	0	0
	2022	246	65	0	11	1	0	4
	2023	559	337	4	7	0	0	1
OPS Zaklików	2021	247	92	2	4	0	0	0
	2022	280	97	0	6	0	0	0
	2023	227	152	0	10	0	0	0
OPS Bojanów	2021	132	120	21	1	0	0	0
	2022	148	132	0	8	1	0	0
	2023	128	123	0	4	0	0	0

Źródło: dane własne przekazane przez ośrodki pomocy społecznej z gmin Powiatu Stalowowolskiego.

Tabela nr 2. Statystyki dotyczące Zespołów Interdyscyplinarnych funkcjonujących w gminach Powiatu Stalowowolskiego w latach 2021-2023.

Jednostka	Lata	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba rodzin na rzecz, których prowadzono pracę w ramach grup diagnostyczno- pomocowych
MOPS Stalowa Wola	2021	6	156
	2022	4	143
	2023	8	172
OPS Pysznica	2021	1	20
	2022	4	22
	2023	4	22
OPS Radomyśl nad Sanem	2021	4	10
	2022	4	5
	2023	5	12
OPS Zaleszany	2021	4	39
	2022	4	42
	2023	4	27
OPS Zaklików	2021	0	4
	2022	4	5
	2023	4	9
OPS Bojanów	2021	4	21
	2022	4	18
	2023	7	13

Źródło: dane własne przekazane przez ośrodki pomocy społecznej z gmin Powiatu Stalowowolskiego.

Tabela nr 3. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” z gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, gminnych placówek oświatowych oraz placówek ochrony zdrowia w latach 2021-2023.

Gmina	Lata	Liczba założonych Niebieskich Kart przez gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych	Liczba założonych Niebieskich Kart w gminnych placówkach oświatowych	Liczba założonych Niebieskich Kart w gminnych placówkach ochrony zdrowia
Stalowa Wola	2021	1	1	1
	2022	0	1	0
	2023	0	8	4
Pysznica	2021	0	1	0
	2022	0	0	0
	2023	0	0	0
Radomyśl nad Sanem	2021	0	0	0
	2022	0	0	0
	2023	0	0	0
Zaleszany	2021	0	1	0
	2022	0	0	1
	2023	0	0	0
Zaklików	2021	0	0	0
	2022	0	0	0
	2023	0	0	0
Bojanów	2021	1	2	0
	2022	0	0	0
	2023	0	0	0

Źródło: dane zebrane w gminach przez ośrodki pomocy społecznej.

Tabela nr 4. Statystyki prokuratur dla gmin Powiatu Stalowowolskiego w latach 2021-2023.

Jednostka	Lata	Liczba postępowań związanych z przemocą domową	Liczba skierowanych aktów oskarżenia do sądu	Liczba postanowień o odmowie wszczęcia postępowania	Liczba spraw umorzonych
Prokuratura Rejonowa w Stalowej Woli (dla gmin Pysznica, Zaklików, Zaleszany, Radomyśl nad Sanem, Stalowa Wola)	2021	928	103	466	bd.
	2022	137	16	77	30
	2023	189	21	87	37
Prokuratura Rejonowa w Nisku (dla gminy Bojanów)	2021	19	3	12	1
	2022	30	7	15	2
	2023	10	0	9	3

Źródło: dane własne przekazane przez Prokuratury Rejonowe w Stalowej Woli i Nisku.

Tabela nr 5. Statystyki policyjne dla gmin powiatu w latach 2021-2023.

Jednostka	Lata	Liczba interwencji domowych	Liczba założonych Niebieskich Kart	Liczba postępowań przygotowawczych	Liczba wniesionych aktów oskarżenia	Liczba umorzonych postępowań
KPP w Stalowej Woli wraz z danymi z posterunków policji w gminach powiatu (Bojanów, Pysznica, Zaleszany, Radomyśl nad Sanem, Zaklików)	2021	1525	153	282	24	211
	2022	2008	128	233	64	124
	2023	1147	133	97	23	56

Źródło: dane własne przekazane przez Komendę Powiatową Policji w Stalowej Woli.

Tabela nr 6. Statystyki powiatowych placówek oświatowych w latach 2021-2023.

Placówka oświatowa	Lata	Liczba rodzin zgłaszających przemoc	Liczba założonych Niebieskich Kart	Zanotowana liczba aktów przemocy w szkołach
Zespół Szkół Nr 1 w Stalowej Woli ul. Hutnicza 17	2021	0	0	0
	2022	5	0	2
	2023	4	0	0
Zespół Szkół Nr 2 w Stalowej Woli ul. 1-go Sierpnia 26	2021	1	0	1
	2022	1	0	3
	2023	0	0	0
Zespół Szkół Nr 3 w Stalowej Woli ul. Polna 15	2021	3	0	1
	2022	0	0	0
	2023	0	0	0
Centrum Edukacji Zawodowej w Stalowej Woli ul. Kwiatkowskiego 1	2021	5	5	1
	2022	5	5	2
	2023	0	0	4
I Liceum Ogólnokształcące w Stalowej Woli ul. Staszica 5	2021	0	1	0
	2022	3	0	0
	2023	4	0	2
Samorządowe Liceum Ogólnokształcące w Stalowej Woli ul. Wojska Polskiego 9	2021	0	0	0
	2022	0	0	0
	2023	0	0	0

Źródło: dane własne przekazane przez powiatowe placówki oświatowe.

Tabela nr 7. Liczba dzieci skierowanych do pieczy rodzinnej lub instytucjonalnej ze względu na przemoc (w tym zaniedbanie) w latach 2021-2023.

Forma pieczy	2021	2022	2023
rodzina zastępcza	4	3	0
Placówka Interwencyjna dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Ofiar Katynia 57 w Stalowej Woli	0	0	1
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Podleśna Przystań” przy ul. Podleśnej 6 w Stalowej Woli	0	1	0
Dom dla Dzieci i Młodzieży im. św. Brata Alberta, ul. Wałowa 46 w Stalowej Woli i Dom dla Dzieci i Młodzieży im. św. Jana Pawła II, ul. Wałowa 46A w Stalowej Woli	1	2	1

Źródło: dane własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli.

Tabela nr 8. Dane dotyczące zadań realizowanych przez Stalowowski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej (SOWiK) w latach 2021-2023.

SOWiK	2021	2022	2023
Liczba osób, którym udzielono pomocy w ramach interwencji kryzysowej w hostelu.	19	25	19
w tym:			
dorośli	9	12	11
dzieci	10	13	8
Liczba spotkań (sesji), w ramach których specjaliści SOWiK udzielali pomocy osobom potrzebującym.	2297	2353	2386
Liczba osób, którym udzielono pomocy ambulatoryjnej i wobec, których prowadzono działania terapeutyczne.	300	301	293
Liczba problemów, z jakimi pracowali specjaliści SOWiK (m.in. kryzysy, choroby, zaburzenia, uzależnienia)	52	56	51
Liczba udzielonych porad prawnych w Punkcie Konsultacyjnym SOWiK.	210	115	124
Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa specjalistów SOWiK prowadzonego online.	7	30	11

Źródło: dane własne przekazane przez SOWiK w Stalowej Woli.

Stalowowski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej w omawianym okresie 2021-2023 prowadził współpracę interdyscyplinarną z takimi instytucjami jak: gminne ośrodki pomocy społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli, sądy, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia,

placówki opiekuńczo-wychowawcze, realizował działania mające na celu udostępnienie osobom i rodzinom będącym w sytuacjach kryzysowych, w tym z problemem przemocy - specjalistycznych form pomocy.

W ramach dodatkowych działań kadra SOWiK realizowała poniższe projekty w latach:

- **2021:**
  - „Jak radzić sobie z emocjami w czasie nauki zdalnej” – warsztat psychoedukacyjny online dla młodzieży (313 uczestników);
  - „Wsparcie dziecka w wieku szkolnym – rola dorosłego, rola szkoły” dla dorosłych (12 uczestników);
  - „Chronimy Dzieci” dla dorosłych uczestników (15 osób);
  - „Oswoić się z Pomocą” – konferencja dla mieszkańców Powiatu Stalowowolskiego;
  - „Wspieranie koherencji i samoregulacji z wykorzystaniem tańca, głosu i pracy z ciałem” – warsztat antywypaleniowy dla dorosłych uczestników (15 osób).
- **2022:**
  - udział w kampanii „Razem dla zdrowia – depresja” poprzez przeprowadzenie 2 grup warsztatowych „Jak radzić sobie z trudnymi emocjami?” dla seniorów zaangażowanych w działania Centrum Aktywności Seniora w Stalowej Woli (w obu grupach warsztatowych udział wzięło 26 osób);
  - dwie edycje warsztatów umiejętności wychowawczych „Szkoła dla Rodziców” w I edycji udział wzięły 22 osoby (ukończyły warsztaty 17), w II edycji uczestniczyło 9 osób (ukończyło 8);
  - „Chronimy dzieci” dla dorosłych uczestników (udział wzięło 29 osób, ukończyło 24).
- **2023:**
  - warsztaty umiejętności wychowawczych „Szkoła dla Rodziców cz. 1” (udział wzięło 14 osób, z czego warsztaty ukończyło 12 osób).
  - dwa programy osłonowe we współpracy z MOPS Stalowa Wola oraz z placówką opiekuńczo-wychowawczą w Stalowej Woli.

Kadra zatrudniona w Stalowowolskim Ośrodku Wsparcia i Interwencji Kryzysowej stale podnosi swoje kwalifikacje zawodowe poprzez kontynuację nauki na studiach podyplomowych i udział w licznych szkoleniach oraz superwizjach.

III. Instrumenty prawne oraz zasoby instytucjonalne w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w Powiecie Stalowowolskim.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, wprowadziła szereg istotnych instrumentów prawnych pomocnych w rozwiązywaniu problemów przemocy domowej. Poza przewidzianymi prawem procedurami, istotne są również zasoby, w tym instytucjonalne w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

1. Procedura „Niebieskie Karty.”

„Niebieskie Karty” zostały wprowadzone pilotażowo przez Policję w 1997 r., zaś w 1998 r. zasięg procedury objął cały kraj. W 2004 r. dokonano zmian w ustawie o pomocy społecznej poprzez wprowadzenie obowiązku uruchamiania procedury „Niebieskie Karty” przez pracowników socjalnych. W ustawie określono również jako jeden z powodów przyznawania świadczeń – przemoc w rodzinie (obecnie przemoc domową). W 2010 r. wprowadzono w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zmiany dotyczące między innymi procedury „Niebieskie Karty”. Rozszerzono stosowanie tej procedury na innych przedstawicieli służb, w tym: ochrony zdrowia, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i oświaty. Określono również podmioty właściwe do realizacji procedury „Niebieskie Karty”, a także zasady ich funkcjonowania.

Podejmowanie interwencji w środowisku na podstawie procedury „Niebieskie Karty,” nie wymaga zgody osoby doznającej przemocy domowej, ani osoby stosującej przemoc domową. Procedurę przeprowadza się w związku z uzasadnionym podejrzeniem stosowania przemocy domowej przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej.

Zakończenie procedury „Niebieskie Karty” następuje w przypadku: ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia, że zaprzestano dalszego stosowania przemocy domowej lub rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

2. Zespoły Interdyscyplinarne.

Zespoły Interdyscyplinarne powoływane są i funkcjonują na podstawie przepisów art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, a w ich skład wchodzi przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą także wchodzić kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele innych podmiotów, niż określone w ustawie działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół Interdyscyplinarny zostaje powołany na poziomie samorządu gminnego. W każdej z gmin Powiatu Stalowowolskiego powołany został taki zespół. Za obsługę organizacyjno - techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego odpowiada właściwy miejscowo ośrodek pomocy społecznej.

Zespoły zobowiązane są do odbywania posiedzeń nie rzadziej niż raz na dwa miesiące. Do ich zadań należy przede wszystkim realizacja działań określonych w gminnych programach przeciwdziałania przemocy

domowej, integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz ochrony osób doznających przemocy domowej. Zadania te Zespół Interdyscyplinarny realizuje poprzez: diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym, inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej, inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym, powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań, monitorowanie procedury „Niebieskie Karty,” kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub w programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową.

3. Grupy diagnostyczno-pomocowe.

Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe i na bieżąco monitoruje realizowane przez nie zadania. Do zadań grupy diagnostyczno-pomocowej należy rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach. W skład grupy diagnostyczno-pomocowej obligatoryjnie wchodzi: pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej i funkcjonariusz Policji. W skład takiej grupy wchodzić mogą również: pracownik socjalny specjalistycznego ośrodka wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, asystent rodziny, nauczyciel wychowawca będący wychowawcą klasy lub nauczyciel znający sytuację domową małoletniego, osoby wykonujące zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna lub ratownik medyczny, przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, a także: pedagog, psycholog lub terapeuta oraz kurator sądowy oraz przedstawiciele innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej lub organizacji samorządowych. Zarówno członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego, jak i grup diagnostyczno-pomocowych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

4. Prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej. W celu zapobiegania pogłębianiu się dysfunkcji osób, rodzin i społeczności na skutek przemocy domowej, ustawa stwarza możliwość podejmowania interwencji kryzysowej. Jej celem jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach

uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy. Osoby będące w sytuacjach kryzysowych korzystają ze wsparcia Stalowowolskiego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej.

Powiat Stalowowolski realizuje cele niniejszego Programu poprzez współpracę ze Stowarzyszeniem Ruch Pomocy Psychologicznej „INTEGRACJA”, zlecając wykonanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej na mocy stosownych umów. Na podstawie umowy z dnia 19 grudnia 2019 r. Nr 3/20/PS-SOWiK, Powiat Stalowowolski zlecił Stowarzyszeniu Ruch Pomocy Psychologicznej „INTEGRACJA” realizację zadania wynikającego z przepisów ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej polegającego na zabezpieczeniu interwencji kryzysowej dla mieszkańców Powiatu Stalowowolskiego poprzez prowadzenie Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej wraz z hostelem w strukturze Stalowowolskiego Ośrodka Wsparcia i Interwencji Kryzysowej. Realizację tego zadania ustalono na okres od 01.01.2020 r. do 31.12.2024 r.

5. Realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

Rokrocznie Powiat Stalowowolski ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację zadania wynikającego z art. 6 ust. 4 pkt 2) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, polegającego na realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową. Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że swą ofertę na realizację opisanego zadania zgłasza wyłącznie Stowarzyszeniu Ruch Pomocy Psychologicznej „Integracja.” Na podstawie zawieranych każdego roku umów, Powiat Stalowowolski zleca Stowarzyszeniu Ruch Pomocy Psychologicznej „INTEGRACJA” realizację tego zadania.

Rekrutacja do udziału w Programie odbywała się przy współpracy z: sądem (sędziowie i kuratorzy), Zespołem Interdyscyplinarnym i grupami diagnostyczno-pomocowymi, ośrodkiem pomocy społecznej, Policją, Stalowowolskim Ośrodkiem Wsparcia i Interwencji Kryzysowej, Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnienia, Poradniami Terapii Uzależnienia, a także poprzez zgłoszenia własne.

W ramach realizacji Programu:

- uczestnicy korzystają z grupowych spotkań psychoedukacyjnych, które mają na celu zmianę zachowań typu przemocowego na zachowania prezentujące postawę partnerstwa i poszanowania wobec innych osób,
- monitoring zachowań osób biorących udział w Programie służy zwiększeniu kontroli uczestników nad ich zachowaniami agresywnymi oraz refleksją nad konsekwencjami podejmowanych działań,
- wzrasta poczucie odpowiedzialności osób uczestniczących w Programie za zachowania przemocowe i inne zachowania krzywdzące wobec osób z rodziny i z najbliższego otoczenia,
- stwarza się osobom skierowanym do uczestnictwa w Programie możliwości nauki nowych, konstruktywnych sposobów rozwiązywania problemów, konfliktów i sytuacji trudnych, a wprowadzone ćwiczenia praktyczne dają możliwość wykorzystania nabytej wiedzy i kształtowania pozytywnych nawyków,

- osoby biorące udział w Programie ćwiczą asertywną komunikację, konstruktywne formy rozwiązywania konfliktu, przez co zostają wyposażone w alternatywne do przemocy, narzędzia radzenia sobie z sytuacją trudną,
- zwraca się uwagę na znaczenie właściwych postaw rodzicielskich i umiejętności wychowawczych, na znaczenie wychowania bez przemocy, a także na konsekwencje używania przemocy w wychowaniu,
- uczestnicy mają możliwość przeanalizowania potrzeb i praw swoich i innych osób, również w kontekście funkcjonowania rodziny tj. pełnionych ról, przestrzegania i akceptacji granic i rozpoznawania relacji rodzinnych,
- uczestnicy zostają zapoznani z możliwościami szukania wsparcia w sytuacjach trudnych, poznają korzyści płynące z korzystania ze wsparcia społecznego i instytucjonalnego.

Cele Programu Korekcyjno – Edukacyjnego związane z budowaniem i funkcjonowaniem systemu przeciwdziałania przemocy realizowane są poprzez:

- efektywne uruchomienie istniejących procedur zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa rodzinom i pomocy rodzinom uwikłanym w przemoc domową,
- współpracę pracowników Programu z instytucjami zapewniającymi skuteczne motywowanie osób stosujących przemoc do udziału w Programie oraz monitorowanie efektów Programu w trakcie jego realizacji i po jego zakończeniu.

W trakcie trwania Programu prowadzony jest monitoring zachowań przemocowych uczestników poprzez kontakt ze wskazaną przez uczestnika osobą najbliższą oraz poprzez kontakt z policją, kuratorami.

Bezpośrednim miejscem realizacji działań są pomieszczenia gminy Stalowa Wola przy ul. Hutniczej 8.

Tabela nr 9. Dane liczbowe dotyczące realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych w Powiecie Stalowowolskim dla osób stosujących przemoc domową w latach 2021-2023.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową	2021	2022	2023
Liczba edycji programu	1	1	2
Liczba uczestników	14	23	35
Liczba osób, które ukończyły program	0	6	16

Źródło: dane własne przekazane przez SOWiK w Stalowej Woli.

Wszystkie powyższe dane nie określają w pełni skali zjawiska, gdyż nie obejmują danych związanych z występowaniem przemocy ukrytej i nieobecnej w statystykach w związku z brakiem wiedzy o jej występowaniu. Potwierdza to fakt zgłaszania przemocy po kilku, a nawet kilkunastu czy kilkudziesięciu latach występowania przemocy domowej. Powyższa diagnoza wskazuje, że w rozwiązywaniu problemów przemocy domowej, konieczne jest uwzględnienie interdyscyplinarności i profesjonalizmu osób zatrudnionych w służbach i instytucjach statutowo zajmujących się m.in. problemami przemocy domowej.

6. Większa ochrona prawna osób doznających przemocy domowej.

Od 30 listopada 2020 r. Policja ma możliwość wydania wobec osoby stosującej przemoc domową nakaz natychmiastowego opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z krzywdzoną osobą lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Nakaz opuszczenia mieszkania przez osobę stosującą przemoc domową to bardzo ważny zwrot w kierunku ochrony osób doświadczających przemocy domowej. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 11a ust. 1 stanowi ponadto, że jeżeli osoba stosująca przemoc domową wspólnie zajmująca mieszkanie swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy domowej, czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkanie, osoba doznająca tej przemocy może żądać, aby sąd właściwy według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym, zobowiązał ją do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Osoba doznająca przemocy domowej może żądać, aby sąd wydał wobec osoby stosującej przemoc domową zakaz zbliżania się do niej na wyrażoną w metrach odległość lub zakazał osobie stosującej przemoc domową kontaktowania się z nią, gdy stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej przemocy. Możliwe jest także wydanie przez sąd zakazu kontaktowania się, gdy osoba doznająca przemocy domowej nękana jest za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość i to wzbudza u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia lub istotnie narusza prywatność tej osoby.

Do obowiązujących już przepisów wprowadzono rozwiązania, które umożliwiają izolowanie osób stosujących przemoc domową, gdy stwarzają one zagrożenie wobec osób doznających przemocy domowej, także poza wspólnie zajmowanym mieszkaniem. Sąd może wydać zakaz wstępu i przebywania w określonych miejscach, jak zakład pracy, szkoła czy placówki oświatowo-wychowawcze, opiekuńcze i artystyczne, a także obiekty sportowe, gdzie uczęszcza osoba doznająca przemocy domowej lub jej dzieci. Zakazy te mogą zostać przedłużone przez sąd, analogicznie jak w przypadku dotychczas obowiązującego zakazu zbliżania się do mieszkania. Dzięki takim zmianom prawnym, walka z przemocą domową powinna być skuteczniejsza, a osoby jej doznające uzyskały większą ochronę.

Należy wspomnieć, że ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 12 zobowiązuje osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora, a osoby będące świadkami przemocy domowej powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

IV. Obszary, cele i zadania Programu.

Uznając, że przemoc domowa narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie, poszanowanie ich praw i wolności, za główny cel Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030 przyjęto:

„Zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenie skali tego zjawiska w Powiecie Stalowowolskim”.

Z celu głównego Programu wynikają cele szczegółowe:

- ✓ **Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.**
- ✓ **Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.**
- ✓ **Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc domową.**
- ✓ **Podniesienie oraz doskonalenie umiejętności kadr pomocy społecznej i innych współpracujących przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.**

Założenia Programu są spójne z założeniami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 opublikowanego w Monitorze Polskim - Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej dnia 15 listopada 2023 r. (Poz. 1232).

Dokument ten wyznaczył cztery priorytetowe obszary do realizacji:

1. **Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna** – obszar kierowany do ogółu społeczeństwa, w tym do zainteresowanych służb.
2. **Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej** – obszar kierowany do osób doznających przemocy domowej.
3. **Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową** – obszar kierowany do osób stosujących przemoc domową, jak również do instytucji rządowych, samorządowych oraz podmiotów i organizacji pozarządowych.
4. **Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej** – obszar kierowany do przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Każde z zadań we wskazanych w dalszej części Programu obszarach i określonych celach szczegółowych zostało przypisane konkretnym podmiotom odpowiedzialnym za ich realizację. Opisano również wskaźniki monitorowania zadań i terminy realizacji. Cele realizowane będą w formie pracy ciągłej przez cały okres obowiązywania Programu.

Obszar I. Profilaktyka i edukacja społeczna.

Cel szczegółowy: **1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.**

Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
1.1. Uczestnictwo w krajowych kampaniach społecznych w zakresie rozpowszechniania plakatów, broszur, ulotek dotyczących zjawiska przeciwdziałania przemocy domowej.	-liczba kampanii	-PCPR; -gminy powiatu; -instytucje współpracujące;	2024 - 2030

		-organizacje pozarządowe.	
1.2. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Powiatu Stalowowolskiego	-liczba diagnoz	-PCPR we współpracy z ośrodkami pomocy społecznej, oświatą, Policją, prokuraturą, sądem, ochroną zdrowia, gminnymi komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych.	2024 - 2030
1.3. Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie budowania i wzmocnienia więzi rodzinnych oraz promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą domową.	-liczba zrealizowanych programów profilaktycznych; -liczba osób uczestniczących w działaniach.	-PCPR; -gminy powiatu, -organizacje pozarządowe.	2024 - 2030
1.4. Opracowanie i propagowanie materiałów informacyjnych, ulotek promujących budowanie i wzmocnienie więzi rodzinnych oraz wdrażanie prawidłowych metod wychowawczych bez użycia przemocy.	-liczba opracowanych i upowszechnionych materiałów, ulotek.	-gminy powiatu; -organizacje pozarządowe.	2024 - 2030
1.5. Umieszczanie danych teleadresowych i informacji o instytucjach udzielających wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej oraz o aktualnie realizowanych działaniach profilaktycznych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli.	-liczba zamieszczonych danych, informacji i działań poprzez tablicę ogłoszeń i stronę internetową urzędu.	-PCPR	2024 - 2030

Obszar II. **Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej.**

Cel szczegółowy: **2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.**

Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
2.1.Upowszechnianie informacji i edukacja w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	-liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych	-PCPR; gminy powiatu; -instytucje współpracujące; -organizacje pozarządowe.	2024 - 2030
2.2.Zapewnienie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy i ich rodzinom poprzez interwencję w kryzysach, terapię, doradztwo.	-liczba osób objętych pomocą specjalistów	-Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej lub inny Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia	2024 - 2030
2.3.Zabezpieczenie doraźnej opieki i ochrony na czas trwania kryzysu uniemożliwiającego powrót do domu (udzielenie bezpiecznego schronienia w hostelu ośrodka interwencji kryzysowej);	-liczba osób, które skorzystały z hostelu ośrodka interwencji kryzysowej	-Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej lub inny Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia;	2024 - 2030
2.4.Współpraca przedstawicieli instytucji związanych z realizacją zadań z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w ramach Zespołów Interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych na rzecz kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w przemoc.	-liczba posiedzeń Zespołów Interdyscyplinarnych; -liczba rodzin na rzecz których prowadzono prace w ramach grup diagnostyczno-pomocowych;	-gminy powiatu stalowowolskiego; -instytucje współpracujące; -organizacje pozarządowe;	2024 - 2030
2.5.Zapewnienie bezpiecznego schronienia dzieciom w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą domową u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej lub w pieczy zastępczej.	-liczba dzieci odebranych z rodziny i umieszczonych w zastępczych formach pieczy zastępczej;	-PCPR -przedstawiciele organów uprawnionych (pracownik socjalny, policjant, przedstawiciel ochrony zdrowia)	2024 - 2030

Obszar III. **Oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową.**

Cel szczegółowy: **3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc domową.**

Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
3.1. Interweniowanie oraz reagowanie ze strony odpowiednich służb na stosowanie przemocy domowej w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	-liczba założonych Niebieskich Kart	-jednostki pomocy społecznej gminy i powiatu; -gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych; -placówki ochrony zdrowia; -placówki oświatowe; -Policja	2024 - 2030
3.2. Umieszczanie danych teleadresowych i informacji o podmiotach realizujących działania na rzecz osób stosujących przemoc domową na tablicy ogłoszeń oraz stronie internetowej Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli.	-liczba zamieszczonych danych, informacji i działań poprzez tablicę ogłoszeń i stronę internetową urzędu.	-PCPR	2024 - 2030
3.3.Realizacja programów korekcyjno – edukacyjnych na rzecz osób stosujących przemoc domową.	-liczba edycji programu; -liczba osób uczestniczących w programie;	- podmiot, któremu Powiat Stalowowski zlecił w drodze umowy realizację programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.	2024 - 2030
3.4.Monitorowanie efektów uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym w celu nabycia przez uczestników nowych kompetencji społecznych, wzorców zachowań, a tym samym poprawę ich sytuacji życiowej.	- monitorowanie efektów Programu w trakcie jego realizacji i po jego zakończeniu.	- podmiot, któremu Powiat Stalowowski zlecił w drodze umowy realizację programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową.	2024 - 2030

Obszar IV. **Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.**

Cel szczegółowy: **4. Podnoszenie kompetencji oraz doskonalenie umiejętności kadr pomocy społecznej i innych współpracujących przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.**

Zadania	Wskaźniki	Realizatorzy	Termin realizacji
4.1.Badanie potrzeb szkoleniowych grup zawodowych realizujących w Powiecie Stalowowolskim zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	-liczba konsultacji z kierownikami jednostek, instytucji i podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej w celu zbadania potrzeb szkoleniowych kadr.	-PCPR	2024 - 2030
4.2.Umożliwienie grupom zawodowym realizującym w powiecie zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej udziału w dostępnej ofercie szkoleniowej z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.	-liczba osób przeszkolonych.	-PCPR; -organizacje pozarządowe.	2024 - 2030
4.3.Przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu u osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej poprzez dostępne formy wsparcia: m.in. pomoc psychologiczną, superwizję.	-liczba osób, która skorzystała z dostępnych form wsparcia.	-PCPR; -Stalowowolski Ośrodek Wsparcia i Interwencji Kryzysowej; -organizacje pozarządowe.	2024 - 2030

V. Zasady i procedury postępowania przy realizacji Programu.

Działania dotyczące przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej powinny być prowadzone we wszystkich jednostkach na terenie powiatu, które w ramach swoich działań zajmują się ochroną, czy też wsparciem rodziny i jej członków. Niezbędna jest chęć współpracy między osobami i instytucjami działającymi we wskazanym obszarze. W pracy należy stosować się do zasad:

1. **Interdyscyplinarności** zgodnie, z którą wszelkie działania na rzecz pomocy rodzinie powinny być planowane i wdrażane przez specjalistów o różnych zawodach, będących przedstawicielami różnych instytucji i podmiotów. Kluczowa jest praca zespołowa i współpraca.
2. **Kompleksowości** z uwagi na fakt, iż przemoc jest zjawiskiem złożonym i wieloaspektowym.

Instytucje i podmioty współpracujące w realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030 to:

- ośrodki pomocy społecznej z terenu Powiatu Stalowowolskiego,
- gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych,
- policja,
- sądy,
- prokuratura,
- placówki oświatowe,
- placówki ochrony zdrowia,
- organizacje pozarządowe.

Procedura postępowania przy realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030, obejmuje:

- a) diagnozę zjawiska przemocy **w gminach** na podstawie informacji uzyskanych z: instytucji pomocy społecznej, oświaty (szkoły podstawowe), ochrony zdrowia, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Zespołów Interdyscyplinarnych przeprowadzaną każdego roku i przekazywaną w formie pisemnej do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli po zakończeniu sprawozdań rocznych.
- b) diagnozę zjawiska przemocy **w powiecie** na podstawie informacji uzyskanych z niżej wymienionych instytucji: policji, prokuratury, sądów, oświaty (szkoły średnie), SOWiIK, oraz dane własne PCPR w Stalowej Woli.

VI. Beneficjenci Programu.

Program skierowany jest do:

- rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej,
- osób doznających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- przedstawicieli instytucji, podmiotów i służb zajmujących się udzielaniem pomocy w sytuacji przemocy domowej,
- społeczności lokalnej.

VII. Sposób realizacji Programu.

Za realizację zadań opisanych w Programie odpowiedzialne jest Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Stalowej Woli. Program obejmuje cztery priorytetowe obszary mające na celu pełne wdrożenie zawartych w nim zadań zgodnie z założeniami Rządowego i Wojewódzkiego Programu, których okres obowiązywania określono również na lata 2024-2030.

VIII. Przewidywane efekty realizacji Programu.

Zakłada się, że zadania realizowane w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030, doprowadzą do zwiększenia skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ograniczenia skali tego zjawiska w Powiecie Stalowowolskim poprzez:

1. Wzmocnienie i upowszechnienie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.
2. Zwiększenie dostępu i usprawnienie systemu pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
3. Zwiększenie skuteczności podejmowanych działań wobec osób stosujących przemoc.
4. Wzrost umiejętności i kompetencji kadr pomocy społecznej i innych współpracujących przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Budowa kompleksowego i skutecznego systemu działań w zakresie pomocy osobom i rodzinom uwikłanym w przemoc domową wymaga współpracy pomiędzy organami władzy publicznej, organizacjami pozarządowymi a także innymi organizacjami, środowiskami i instytucjami realizującymi zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

IX. Monitoring i ewaluacja Programu.

Monitorowanie Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030 odbywać się będzie na podstawie corocznej sprawozdawczości. Informacje te będą przedkładane Zarządowi Powiatu oraz Radzie Powiatu w corocznym sprawozdaniu z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Stalowej Woli.

Ewaluacja Programu przebiegała będzie w oparciu o analizę i przetwarzanie zebranych danych własnych oraz pozyskanych od współpracujących instytucji i podmiotów. Pozyskane dane umożliwią ocenę wartości Programu oraz pomogą w realizacji i rozwoju działań. Analiza zebranych danych pozwoli na sprawdzenie skuteczności i efektywności przyjętych założeń. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje zostaną wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

X. Zasady finansowania.

Zadania realizowane w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030 finansowane będą z budżetu Powiatu Stalowowolskiego, środków pozyskanych z innych źródeł, a także środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

Zakończenie

Z uwagi na zmiany w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, konieczne jest podjęcie działań w ramach Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Powiecie Stalowowolskim na lata 2024-2030 uwzględniającego zmianę przepisów prawa w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Zakładając, że realizacja niniejszego Programu będzie stanowiła wspólny strategiczny plan działań wobec problemu przemocy domowej i będzie przebiegać wielopoziomowo we wszystkich instytucjach i organizacjach działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej, oczekuje się, iż przyczyni się on do usprawnienia systemu przeciwdziałania przemocy domowej w Powiecie Stalowowolskim, ograniczenia tego negatywnego zjawiska oraz poprawy stanu bezpieczeństwa życia codziennego rodzin.